

ŠKOLSKI PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU NASILJA

Protokol se odnosi na prevenciju mogućih situacija povećanog rizika, na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i svih djelatnika koji o njima skrbe u odgojno – obrazovnom procesu. Temelji se na odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o radu, Kaznenom zakonu, na sadržaju i obavezama propisanim Programom aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske 25. veljače 2004., na sadržaju i obavezama propisanim Pravilnikom o načinu postupanja odgojno - obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, ali i drugim podzakonskim aktima škole.

On utvrđuje obveze, odgovornosti i načine postupanja ravnatelja, stručnih suradnika, nastavnika, učenika, dr. djelatnika škole i roditelja.

Protokol treba biti izvješten na vidnom i svima dostupnom mjestu u školi.

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine, po potrebi i češće.

PROTOKOL SADRŽI:

1. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
2. postupanje škole u slučaju nasilja među učenicima;
3. postupanje škole u slučaju običnog vršnjačkog sukoba;
4. postupanje škole u slučaju saznanja ili sumnje o nasilju u obitelji;
5. postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi (nastavnika, roditelja, drugih zaposlenika škole, nepoznatih osoba);
6. postupanje škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odraslom osobom u školi;
7. postupanje škole u slučaju nasilja prema djelatnicima škole od strane učenika škole
8. evidenciju škole o sukobima i nasilju u školi

Članovi školskog povjerenstva za suzbijanje nasilja:

- Branimir Vedrina (profesor violine)- prostor Bjelovarska 48 b
- Petar Hendija (profesor TO)- prostor Bistrička 7
- Mislav Sviben (prof. harmonike) – prostor I.G.Kovačića 19
- Maja Sabolić (pedagoginja) – prostor I.G. Kovačića

1. OPĆEPRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA

Definicija nasilja i običnog sukoba vršnjaka preuzeta je iz *Protokola o nasilju među djecom* kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004.

Nasiljem među učenicima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i odražava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca).

Nasilje među učenicima podrazumijeva:

- namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice: udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično, bez obzira je li kod napadnutog učenika nastupila tjelesna povreda,
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog učenika ili više njih. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, oštećivanje stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje učenika u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od učenika (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom učeniku namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Nasilje podrazumijeva šest određujućih čimbenika:

1. namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda;
2. intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja);
3. moć nasilnika (nesrazmjer obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć);
4. ranjivost i nemoć žrtve;
5. manjak podrške;
6. posljedice.

U svim slučajevima nasilja među učenicima, koji su definirani navedenim čimbenicima, škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004.

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među učenicima od običnog sukoba vršnjaka.

Obični sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način (ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete, nema nesrazmjera moći, nema težih posljedica za učenike u sukobu;
2. učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu;
3. učenici mogu dati razloge zašto su u sukobu;
4. učenici se ispričaju ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog;
5. učenici slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe;
6. učenici mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

2. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

U slučaju nasilja među učenicima u školi svi djelatnici škole dužni su:

- odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
- pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
- obavijestiti o događaju razrednika, stručne suradnike škole ili ravnatelja.

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među učenicima imenovane stručne osobe za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja dužni su:

- odmah poduzeti sve mjere da se prekine nasilno postupanje prema učeniku, zatražiti pomoć drugih djelatnika škole ili pozvati djelatnike policije (po potrebi);
- ukoliko je učenik povrijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili osigurati stručnu pratnju učenika liječniku, uz čekanje liječnikove preporuke i učenikovih roditelja ili zakonskih zastupnika;
- odmah po prijavljenom nasilju informirati roditelje/zakonske zastupnike o svim nastalim činjenicama i o aktivnostima koje će se poduzeti;
- odmah obaviti razgovor s učenikom koji je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće. Ovi razgovori s učenikom obavljaju se u nazočnosti stručnog djelatnika škole, postupajući brižljivo, poštujući njegovo dostojanstvo, uz podršku;
- roditelje žrtve vršnjačkog nasilja informirati o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći učeniku u odgojno obrazovnoj ustanovi i izvan nje zbog osnaživanja učenika i prorade traumatskog doživljaja;
- obaviti razgovor s onima koji imaju spoznaja o učinjenom nasilju te utvrditi oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;

- savjetovati se s nadležnom stručnom osobom ili službom poradi pomoći učenicima, svjedocima nasilja (u slučaju teže vrste nasilja);
- žurno obaviti razgovor s učenicom koji je počinio nasilje, ukazati mu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li učenik neke okolnosti koje bi ukazivale da je žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a škola će poduzeti sve mjere za pomirenje učenika i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u školi;
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike učenika koji je počinio nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja učenika te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu: CZSS), Gradskom uredu za obrazovanje, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu;
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju izvijestiti Nastavničko vijeće škole.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NORMALNOG VRŠNJAČKOG SUKOB

U slučaju normalnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik škole dužan je:

- odmah prekinuti sukob među učenicima;
- obavijestiti o sukobu razrednika, stručne suradnike ili ravnatelja škole;
- razrednik, stručni suradnik ili ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima;
- dogovoriti će s učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu (restitucija);
- tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o događaju;
- u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;
- prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i dr. pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima (zakonskim zastupnicima);
- ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa Statutom škole;
- u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja škola će postupiti po točki 2. Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004..

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

U slučaju da neki djelatnik škole dobije informaciju ili ima sumnju da je učenik unutar obitelji izložen nasilnom ponašanju nekog člana obitelji ili je zanemaren, taj djelatnik je dužan, u skladu s čl. 5 Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 137/09., 14/10. i 60/10.), odmah o tome obavijestiti razrednika, ravnatelja i stručne suradnike škole.

Ravnatelj i stručni suradnici su dužni:

- obaviti razgovor s učenikom i upoznati ga s daljnjim postupanjem;
- pozvati učenikove roditelje odmah na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje djelatnici škole posjeduju – ako je učenika zlostavljao jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja;
- upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom CZSS, policiji i Gradskom uredu;
- ako su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar škole ili im preporučiti odgovarajuće ustanove;
- ako je učenik zlostavljan od oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, odmah obavijestiti o tome CZSS i postupati dalje u dogovoru sa CZSS;
- ako roditelji odbijaju suradnju, o tome informirati CZSS, Gradski ured;
- ako je učeniku potrebna pomoć ili pregled liječnika, s njim liječniku idu roditelj (ako je dostupan i ako ne postoji sumnja da je on zlostavljač) ili predstavnik škole tj. CZSS ukoliko je predmet već preuzet od strane istih;
- tijekom razgovora s učenikom stručni suradnik mora voditi službenu zabilježku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- surađivati s nadležnim CZSS i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti učenika.

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (NASTAVNIKA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (djelatnika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) djelatnik škole je obvezan:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema učeniku;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema učeniku i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema učeniku, o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika škole;

- upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom CZSS, policiji, Gradskom uredu te Ministarstvu znanosti i obrazovanja;
- o događaju obavijestiti CZSS, policiju, Gradski ured te Ministarstvo znanosti i obrazovanja športa;
- stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s učenikom odmah po saznanju o događaju s ciljem normaliziranja osjećaja učenika i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s učenikom voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- kada stručni suradnik obavi razgovor s učenikom, ravnatelj, stručni suradnik, razrednik ili član Nastavničkog vijeća trebaju o događaju odmah obavijestiti roditelje učenika (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da učenika odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja učenika i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili van škole;
- u slučaju da je učenik ozlijeđen ili postoji sumnja da bi mogao biti ozlijeđen, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) ili predstavnik škole ili predstavnik CZSS.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, djelatnika škole) prema drugoj odrasloj osobi u školi (roditelju učenika ili djelatniku škole) te u slučaju da postoje informacije da odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, djelatnik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;
- upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja škole, stručnog suradnika ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika
- o događaju obavijestiti policiju, CZSS, Gradski ured te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA DJELATNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA

U slučaju da je djelatnik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole on treba o tome izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike škole. Oni će:

- razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja;
- prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti Nastavničko vijeće u skladu s *Pravilnikom o pedagoškim mjerama*;
- uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi van škole;
- o svemu izvijestiti CZSS i Gradski ured, a po potrebi i policiju;
- ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pismenom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti Gradski ured te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.
- U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima. Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

8. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi (tzv. Obrazac ESNŠ-1) koju popunjava član Nastavničkog vijeća koji je bio nazočan ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog.

Zapisnik o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Obrazac evidencije škole (ESNŠ-1) o sukobima i nasilju u školi sadržava sljedeće podatke:

- Naziv škole
- Datum
- Sudionici događaja
- Mjesto i vrijeme događaja
- Poduzete mjere
- Osoba koja prijavljuje događaj
- Potpis osobe

Škola vodi i Obrazac evidencije škole o opisu događaja o sukobima i nasilju u školi (tzv. Obrazac ESNŠ-2), kojeg popunjava svaka osoba (učenik, nastavnik ili drugi djelatnik škole) koja je izazvala sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja navedeni obrazac te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku škole. Ovaj obrazac sastavni je dio izvješća škole o događaju.

Obrazac evidencije škole (ESNŠ-2) o opisu događaja o sukobima i nasilju u školi sadržava slijedeće podatke:

- Naziv škole
- Datum
- Mjesto i vrijeme događaja
- Opis događaja
- Što mislim o uzrocima događaja
- Moje mišljenje o poduzetim mjerama
- Što ću poduzeti/ reći nakon događaja
- Druga moguća rješenja/ prijedlozi

Škola je obvezna tijekom školske godine putem stručne službe i ravnatelja organizirati radionice za učenike i seminare za roditelje na temu nasilje, postupci kod nasilnog ponašanja i mjere sprečavanja nasilja u školi i izvan škole.

EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

• NAZIV ŠKOLE

• DATUM

• SUDIONICI DOGAĐAJA

• MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

• PODUZETE MJERE

• OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

Potpis

OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA

• NAZIV ŠKOLE

• DATUM

• MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

• OPIS DOGAĐAJA

• ŠTO MISLIM O UZROCIMA DOGAĐAJA

• MOJE MIŠLJENJE O PODUZETIM MJERAMA

• ŠTO ĆU PODUZETI/ REĆI NAKON DOGAĐAJA

• DRUGA MOGUĆA RJEŠENJA / PRIJEDLOZI

Potpis sudionika

Potpis stručne osobe

Ovaj protokol donesen je na sjednici Školskog odbora Glazbene škole Zlatka Grgoševića, održanoj dana 14.03.2019., na prijedlog ravnateljice, u suradnji s Nastavničkim vijećem, Vijećem učenika i Vijećem roditelja te stupa na snagu osmog dana od objave na oglasnoj ploči Škole.

Predsjednik Školskog odbora

Ravnateljica

Igor Grgurić, prof.

Ljerka Pašalić, mag.mus.

Klasa: 003-05/19-01/1

Urbroj: 251-261-19-01

U Zagrebu, 14.03.2019.